

Resumé af forårstrækket ved Hyllekrog 2018

Af Preben Berg

Trane, lokal ynglefugl Lyttesholm 4. april 2018. Foto: Preben Berg

Foråret 2018 blev på mange måder et underligt år både fugle- og vejrmæssigt. Januar var mild, hvor der var flere eksempler på grågæs, som var mærket med satellitsender, og hvor gæssene allerede forlod Holland omkring midten af januar og så efterfølgende blev registreret i Danmark. Spændet mellem efterårstræk (nedtræk) og forårstræk (optræk) bliver således stadig mindre! Vejrskift så fra 3/2 med generelt koldere vejr med lidt sne og dagsfrost i denne måned, hvorefter rigtigt vintervejr i månedsskiftet februar/marts med store mængder af sne/fygesne. Her var der store problemer med at komme frem til lokaliteten, hvorfor obsposten på nogle dage måtte henlægges til Østersøbadet eller rødbyhavnområdet. Marts var generelt kølig, hvor der af og til kom en ny stor dyne af sne og her senest 1. april med 10-15 cm. Derefter gik det stærkt med meget lunt vejr allerede en uges tid inde i april og sidenhen den første officielle metrologiske sommerdag den 19. april (bl.a. 26 gr. i Abed, Lolland), hvilket var den tidligste i hele 54 år. Maj blev rekordvarm, hvilket også var starten på en rekord solrig og varm (her tangering) sommer i DMI's arkiv. På fuglefronten faldt første obsdag i år den 9/2, hvilket så var starten på den 11. sæson, hvor forårstrækket ved Hyllekrog er blevet dækket og dækningen fortsatte frem til den 8/6 (i alt 116 obsdage). Med blot i alt 515.542 bogførte trækkende fugle blev 2018 det hidtil klart fuglefattigste år (hele 19,5 % under gennemsnittet), men alligevel gav det rekordtotaler på hele 23 arter (her kun regnet med de talrigste arter fra lommer til alkefugle). Modsat gav det også 4 bundrekorder, så man må sige, at foråret var meget modsætningsfyldt !

Mere end dobbelt så mange som de hidtidige sæsonrekorder sås på 5 arter bl.a. Blisgås, Trane, Vibe og Sortterne. Med hensyn til viberne drejede det sig dog primært om fugle på kuldeflugtstræk. I den meget lave ende gik det værst udover Knortegås og Lille kobbersnepe, hvoraf der af sidstnævnte blot sås 19 fugle (gennemsnit: 9180 fugle)!

I februar i år kom information om trækket ved Hyllekrog på DOF Storstrøms hjemmeside, hvor ligeledes alle de hidtidige forårsresuméer samt regneark med træktal (både forårstal og rovfugle efterår) kan findes. Sidst i august blev der også oprettet en Facebookside ("Saksfjed-Hyllekrog Naturligvis"), hvor der kan følges med i hvad der sker i området samt hvor man kan bidrage med aktuelle obs, fotos, debat m.m.

Med hensyn til artssystematikken afventer jeg fortsat at DOFbasen får skiftet, hvorefter den nye vil blive fulgt.

Vi deltog for tredje gang i Tårnenes dag, hvor vi igen kom ind på en 3. plads med 91 arter (86 arter i 2016 og 90 i 2017).

Observatørerne har dette forår været Preben Berg med assistance af især Ralph Qwinten, René Christensen, Claus Mortensen, Jesper Nelby Kristiansen, Sune Madsen, Palle Sørensen, Gunnar B. Pedersen, Flemming Olsen samt Jens og Linda Wiberg.

Skarv, Saksfjed 25. maj 2018. Foto: Preben Berg

Første gang med over 1000 Gråstrubede lappedykkere.

Rødstrubet Lom fik i år lige løftet sig op på et gennemsnitligt niveau med 1739, mens stadig en nedadgående tendens med de Sortstrubede (388). Højeste noteringer for de røde blev 18/4 152, 26/4 185 og 2/5 151 imod de sorte med 6/5 25.

Det gik fint med Toppet Lappedykker (371) i kraft af næstbedste sæsontotal. Små 60 % af fuglene trak forbi i 2 tempi med 28/3 – 2/4 97 og 15-17/4 124 heraf klart flest 17/4 72. For første gang lykkedes det at runde hele 1000 trk. af Gråstrubet Lappedykker (1029) på en

enkelt forårssæson og her atter ny rekord: 17/4 **338** trk. (!). Øvrige dage med over 100 var 18/4 120 og 21/4 116. Nordisk Lappedykker sås med i alt 7 trk.+ 8 rst. i tiden 13/3 – 19/4 og her klart flest på den store lappedykkerkraften: 17/4 6 rst. Stadig fremgang til sulerne hvor i alt 13 fugle sås i tiden 16/2 – 8/6 og af Fiskehejre (116), hvor der sås knap dobbelt så mange som normalt. Her flest i perioden 21-23/3 med i alt 44 trk.

Fiskehejre, Saksfjed 15. maj 2018. Foto: Preben Berg

Første gang med over 100 trækkende hejrer på en forårssæson.

Rekord af begge de gulnæbbede svaner, hvor bøtten således fuldstændig vendte rundt for Pibesvane (419), da der sidste år kun var et stort nul! Flest sås 2/4 191 og 4/4 127, mens Sangsvane (325) toppede med 25/3 93.

Igen i år stor rastforekomst af Kortnæbbet Gås (2 trk.) og ny lokalitetsrekord med 21/1 390 rastende, men man skal dog kun ret få km væk før man regelmæssigt nu om dage kan se tal i den størrelsesorden. Overraskende mange Blisgæs (5856) sås, hvilket skal ses i forhold til hidtil bedste år som var 2014 med 2386. Årets flotte sæsontotal kom i hus p.g.a. bl.a. denne stribe fine tal: 14/3 864, 19/3 524, 21/3 841, 26/3 507, 2/4 950 og 8/4 498. Dagsrekorden er dog stadig 1211 trk. den 4/4 2005. Også hidtil største sæsontotal af Grågås (2220) med flest 14/3 285 og 21/3 301 samt fra fældningstrækket i maj-juni (936): 20/5 252. Alle 3 tal i top 4 fra lokaliteten.

Til gengæld blev det en sørgelig historie med hensyn til brantagæssene, hvilket skyldes ufavorable vindretninger. Af Bramgås (64.693) var der igen i år blot en hæderlig dag 16/5 med 45.700, mens Knortegås (4588) satte ny solid bundrekord, hvilket skal ses i forhold til et gennemsnit på lidt over 28.000 trk.! Bedste dag blev 23/5 med sølle 649.

Gravand han, Saksfjed 29. maj 2018. Foto: Preben Berg

Rekord på hele 8 andefugle arter

Igen i år ny rekord af Gravand (634), men med de sædvanlige ikke nævneværdige små antal. I den bedre ende var også Pibeand (4612) med her klart flest 4/4 1490, mens Knarand (184) var helt i top. Lidt over gennemsnittet sås af Krikand (1777) - max. 4/4 280 og 15/4 533 samt af Gråand (477). Ligesom sidste år igen næstbedste antal af Spidsand (780) og her disse dage med over 100: 12/3 111, 4/4 137 og 15/4 115. P.g.a. en kold marts måned sås ingen Skeænder (456) før fra den 4. april. De største dage fra et middelmådigt forår blev 16/4 67 og fra fældningstrækket 6/6 40 alle østtrækkede.

Af aythyaænderne skal kun nævnes Bjergand (980) hvor største dage blev 20/4 287 og 23/4 175.

	Østtrækkende Ederfugle ved Hyllekrog					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Antal talte træk	334658	342501	293649	224492	210680	228312
Beregnete udenfor obstd	45100-50000	27110-29000	27720	22000	17400	7100
Afrundet forårssum	380-385000	370-372000	321-322000	246-247000	228000	235500
Diff. fra året før	-25000-30000	-10000-13000	-50000	-75000	-18000	7500
Antal kønsbestemte	58681	64492	70150	62601	75727	64247
Kønsbestemte i %	18	18,8	23,9	27,9	35,9	28,1
Hunprocent	33,9	33,1	32,2	31,7	32,2	30,5

Tabel 1: Oversigt over østtrækkende og kønsbestemte Ederfugle 2012-2018.

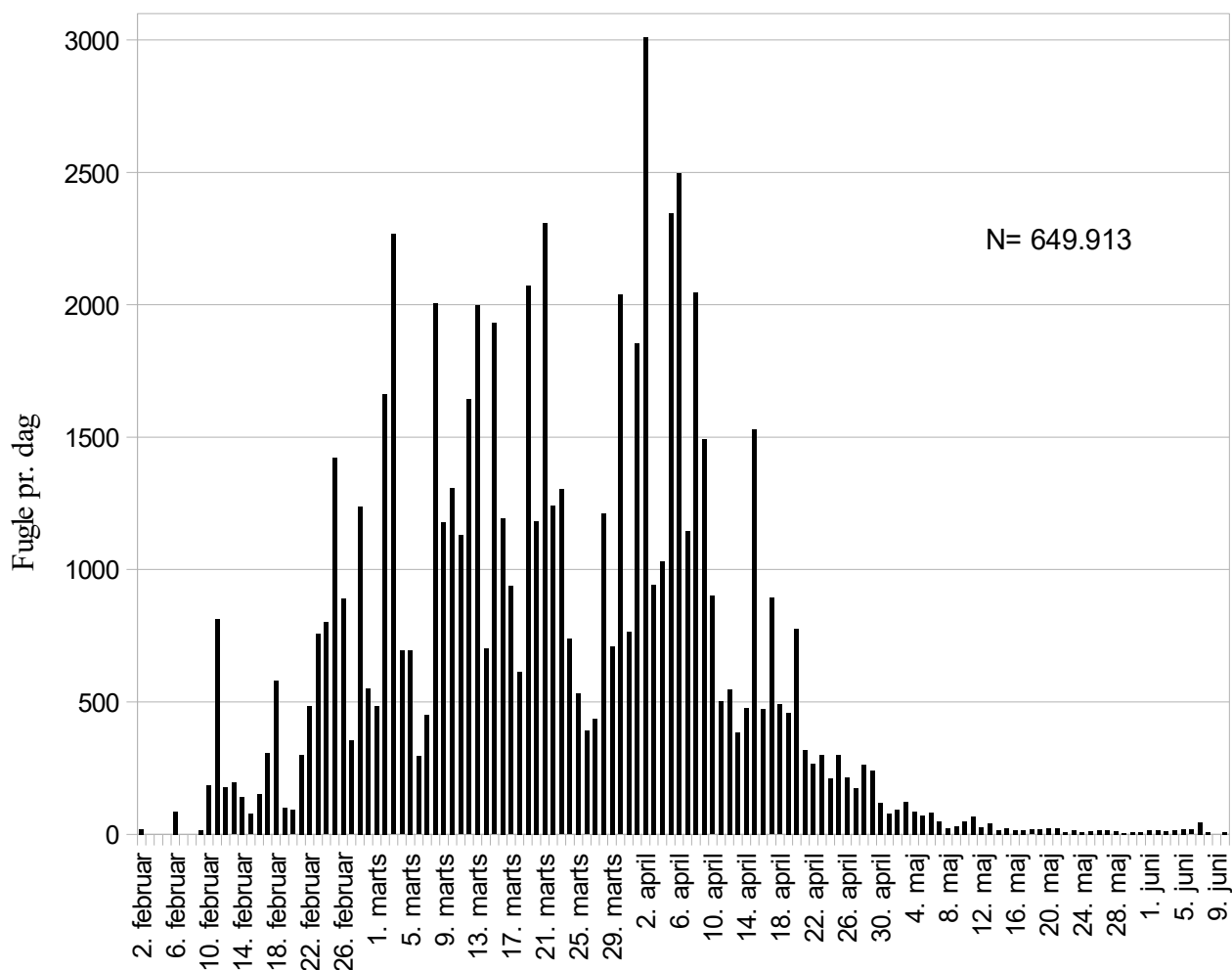

Fig. 1: Tidsmæssig fordeling af trækkende Sortand ved Hyllekrog i årene 2009-2018. På grund af at der inden 2014 kun blev dækket ret få dage i det tidlige forår (dvs. februar/ pri. marts) er fuglene angivet som fugle pr. dækkede dag. Over 1000 trækkende fugle på en enkelt dag er registreret under en meget lang periode nemlig 11/2 – 29/4. Mediandatoen (dvs. halvdelen af trækket passeret) ligger 25. marts.

Efter 3 dårlige år blev der igen set pæne tal af Havlit (2305), flest 16/3 560, 28/3 369 og 11/4 365. Sortand (97.508) lavede ny rekord og var denne gang meget tæt på at runde de 100.000 på et forår. Hele 3 dage med over 10.000 trk. inkl. 2 dage som var over den hidtidige LF-rekord (!): 2/4 **19.700**, 5/4 **18.760** og 6/4 13.480. Der sker virkelig ting og sager med Fløjlsand (2375) i disse år både ved Hyllekrog om foråret og ved Gedser om efteråret/først på vinteren med den ene rekordforekomst efter den anden. I år hele 6 tal på over 100 i tiden 17/4 – 28/4 inkl. klar ny LF-rekord, flest 17/4 224, 23/4 **565**, 25/4 207 og 28/4 242.

Igen i år hidtil største forekomst af Hvinand (866). Stadig beskedne mængder og flest med. og ult. marts med 472 imod sidste år hvor toppen lå pri. april.

Alle 3 skalleslugerarter endte med rekordantal (!): Lille Skallesluger (60), Toppet Skallesluger (21.653) og Stor Skallesluger (433). Af de Små sås max. 9 træk/dag, mens også 20/2 325 rst. kan nævnes. De Toppede kom stærkt igen efter et noget feset år i 2017, men i år endte det med knap en fordobling af den tidligere rekord (13.840 i 2014). Dette indebar også

ny klar LF-dagsrekord samt yderligere 2 tal på over 2000 (!): 16/3 **3335**, 17/3 2015, 18/3 2485, 28/3 1365, 29/3 1120 og ellers under 1000/dag. Af de Store trak halvdelen af fuglene forbi med. og ult. marts (216) med max. 34/dag.

Hvinænder, Saksfjed 2. juni 2018. Foto: Preben Berg

Denne art var også iblandt de mange andefuglearter med rekordantal.

Toppede Skalleslugere, Saksfjed 20. april 2018. Foto: Preben Berg

Knap en fordobling af den hidtidige sæsonrekord til nu 21.653 samt også dagsrekord for Lolland-Falster med 16/3 3335 træk!

Slapt rovfugleår, men rigtig mange traner

Generelt blev det til et slapt rovfugleforår, hvor blot 4 arter klarede sig fint. Hvæpsevåge (196) var ikke en af dem med 11/5 96 som største dag. Derimod så det så fint ud med de næste 3 arter: Sort Glente med 8/4 – 25/5 i alt 11 trk.+ mindst 3 rst. fordelt på 10 dage samt ny solid rekord af Rød Glente (153) og her flest 9/3 15, 14/3 34 og 2/4 21. Havørn (32) ligeledes fint antal med de største dage 20/3 5 og 4/4 4.

Derimod en temmelig sørgelig forestilling for alle 4 kærhøge, da Rørhøg (79) blot gav max 8/dag og slapt antal af Blå Kærhøg (11). Der blev godt nok set 2 Steppenhøge, men i betragtning af at arten nationalt er blevet betydeligt mere almindelig, og at der i de to seneste år er set henv. 7 og 6 af slagsen her på lokaliteten, er der ikke den store grund til at få armene op. Hedehøg (0) er efterhånden blevet lidt af en sjældenhed på disse kanter og igen i år helt tomt for arten. Heller ingen fest med Spurvehøg (326), hvor 2/4 72 og 17/4 67 blev de største dage.

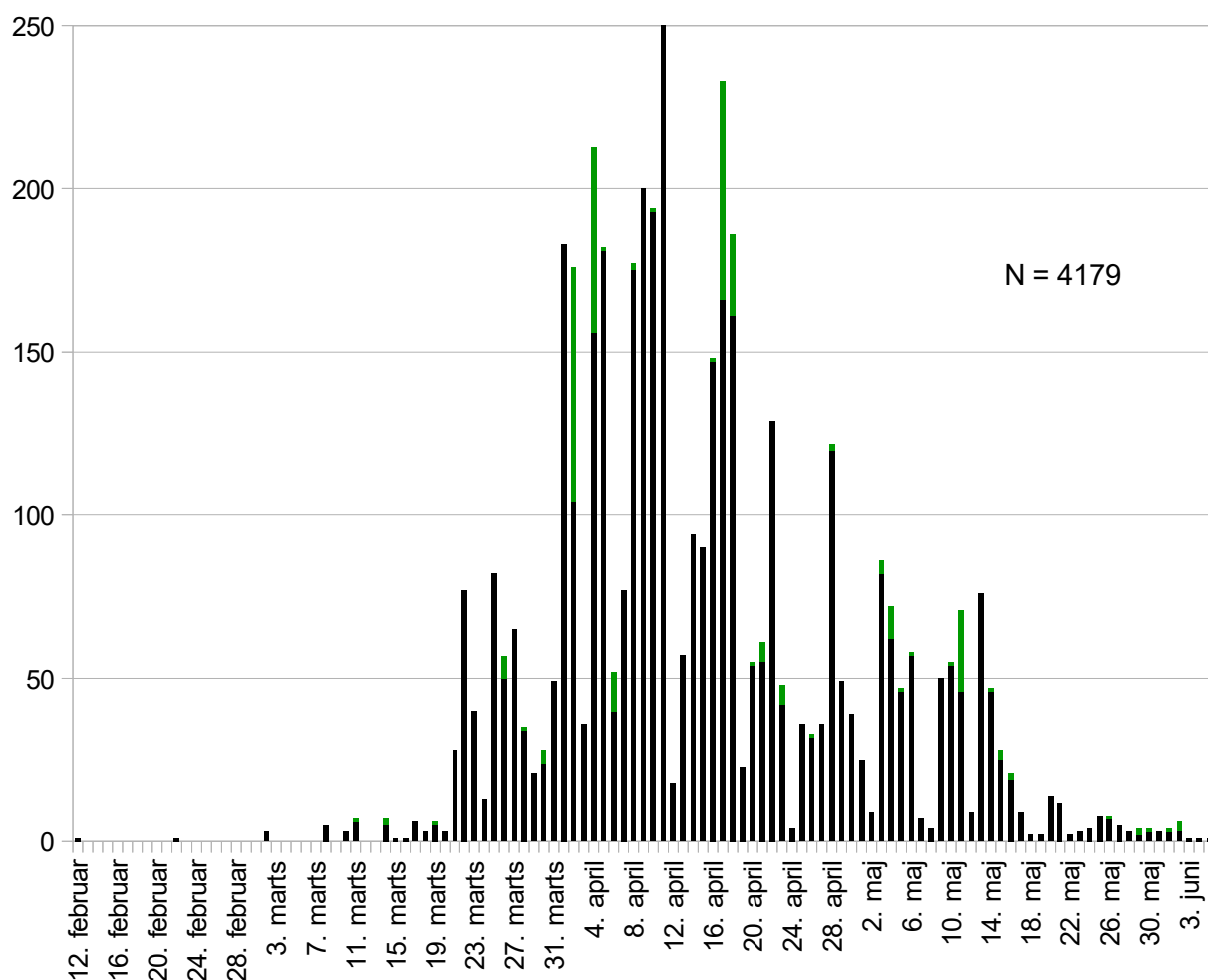

Fig. 2: Tidsmæssig fordeling af trækkende Spurvehøg ved Hyllekrog i årene 2009-2018.

Grøn søjle er fugle set i 2018, mens sort søjle angiver fugle set i årene 2009-2017.

Over 25 høge trækkende på en enkelt dag er registreret i perioden 22/3 – 14/5.

Mediandatoen ligger den 11. april, hvilket også er dagen, hvor der er registreret flest fugle på (251).

Tårnfalk, Saksfjed 24. maj 2018. Foto: Preben Berg

Generelt få rovfugle dette forår hvor især kærhøge og falkene skuffede!

Minsandten om det ikke blev til næstbedste år for Musvåge (1706) med 26/3 299 og 2/4 477 som topdagene. Denne gang dog ikke specielt mange ungfugle i maj (totalt 66 musvåger set) imod 365 sidste år. Igen ned i en bølgedal med Fiskeørn (28) uden de store bølgeskulp med dagstotalerne. Akkurat samme historie med alle falkene hvor tillige bundrekord af både Dværg- og Lærkefalk (!): Tårnfalk (29), Dværgfalk (7), Lærkefalk (3) og Vandrefalk (9). Man må sige, at sidste års spådom kom til at holde stik mht., at vi vil komme til at se flere traner på lokaliteten, da massiv forøgelse af både dags- og forårsrekorden for Trane (**8108**). Den tidligere 2 år gamle sæsonrekord lød på 3180, hvilket i øvrigt også er betydeligt større end de øvrige år. De største dage var i år 25/3 1256, 2/4 **3524**, 4/4 1389 og ellers højst 426/dag. På topdagen den 2/4 varede tranerykket næsten 7 timer, hvilket er usædvanligt, da et normalt godt traneryk typisk varer 3-3,5 timer. De 3524 blev tillige det højeste forårsantal i DK i 2018, hvilket må siges at være meget usædvanligt, at denne art topper her på lokaliteten.

Stort kuldeflugtstræk af viber og endnu et kæmpe flop af de arktiske vadefugle

Selvom antallene reelt er beskedne var det faktisk rekordantal for Strandskade (214) og Stor præstekrave (90), men her så alligevel bare lidt mere drys end sædvanlig igennem sæsonen uden større dagstotaler. Med et gennemsnit på 123 for de sidste 9 år i mentè blev der set rigtig mange Viber (2816) dette forår, men det var dog mest viber på kuldeflugtstræk bl.a. 16/3 720 og 17/3 1441 S/SV. Den anden vej gik det så igen 26/3 med 387 trk. NØ. I lighed med 2016 blev det igen et kæmpe flop med hensyn til de arktiske vadefugle. Med en konstant mest jævn østenvind ult. maj og frem til 2/6 var det en dræbende vindretning for vadefugletrækket her på lokaliteten. I stik modvind følger fuglene i lighed med knortegæs højst sandsynligt en mere nordlig bane fra den hollandske/tyske vadehavsregion.

Sortgrå Ryle, Saksfjed 16. marts 2018. Foto: Preben Berg

Denne fugl (ud af 3) var formentlig på udflugt fra rødbyhavnområdet/Østersøbadet, hvor der i perioden november 2017 – marts 2018 blev set op til 41 fugle.

På grund af jordens krumning giver dette så en kortere strækning til Sibirien. Det er først når de har hård medvind, at det især kan betale sig for dem, at svinge direkte ind i Østersøen og følge vestenvindsbæltet og derved spare energi på den måde.

Helt i bund var så Strandhjejle (101) og her 2 lidt større flokke, hvoraf 1 var før vinden skiftede: 23/5 33 (vindstille) og 4/6 60. For Islandsk Ryle (2837) var det endnu mere udpræget med den manglende vestenvind. Her blev der udelukkende set fugle i dagene 2-5/6 (4 obsdage), som var under det midlertidige vindskift til vestlige retninger. Her flest 3/6 740 og 4/6 1780.

Sandløber (35) ses der normalt ikke særlig mange af og i år flest 11/4 21. Af Almindelig Ryle sås 130 og her hovedparten 24-25/5 (102).

Fuldstændigt galt gik det med Lille Kobbersnepe (19). Her blev der ikke set så meget som en eneste fugl med. maj – pri. juni, hvilket skal ses i forhold til et sæsongennemsnit på 9180 (!). Selvom der var et vindskift til vestlige vindretninger i starten af juni var det tilsyneladende for sent og fuglene var fløjet..!

Som sædvanlig sker der ikke det helt vilde med Småspove (89) og i år klart flest 29/4 20. Hovedrykket af Storspove (5569) gik tilsyneladende om natten i de små timer den 15/4, hvilket nok var hovedårsagen til, at det på trods af ihærdig aftenlægning ikke lykkedes os at få flere i bogen dette forår. Flest blev noteret 15/4 595 og 16/4 3595.

Modsat om efteråret ses der så godt som ingenting af diverse klirer og af Stenvender sås der 15 og her flest 25/5 9.

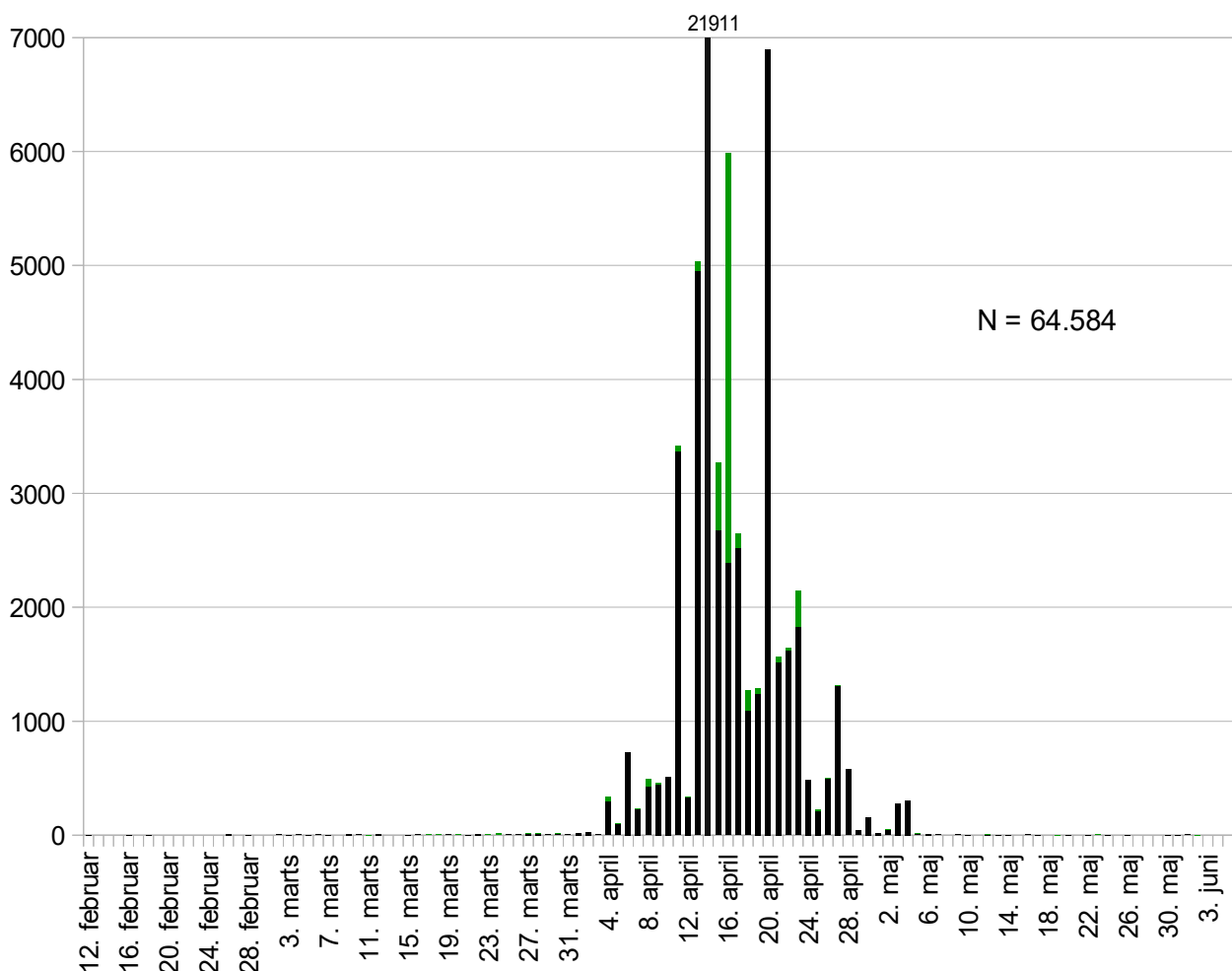

Fig. 3. Tidsmæssig fordeling af østtrækkende Storspove ved Hyllekrog i årene 2009-2018. Grøn søjle er fugle set i 2018, mens sort søjle angiver fugle set i årene 2009-2017. Som der måske ikke så klart fremgår af figuren (skal zoomes godt ind..!) så foreligger der trk. fugle fra tidsrummet 12/2 til 6/6, men her altså kun ganske få fugle udenfor hovedtrækperioden 4/4 – 4/5.

Megadag med Dværgmåger og et overvældende stort antal af Sortterne

Det blev et år for Almindelig Kjove (71) uden de store armbevægelser med flest 4/4 7 og 1/5 7. På grund af vintervejret i marts måned blev der naturligt nok her ikke set ret mange Dværgmåger (7342) i år – nemlig 15. Første lidt større dag (over 100) faldt 15/4 med 287, mens største dag i april blev 27/4 med 534. Den helt store dag, som også var ny DK-rekord (!), faldt 1/5 **4635**, heraf 1100 på bare 30 minutter 15.30-16.00 og med flere flokke på op til 180-195 (!). Det var dog en noget barsk omgang at få dem talt om eftermiddagen i en meget hård SV vind (14-16 m/s), da der kun er ringe læforhold på lokaliteten i vindretningen SSV/SV. Heldigvis fløj fuglene alligevel lavt selvom SV vind (tager normalt højde i vestlige retninger). Mange flokke fløjtede afstand på stormfuglemaner og gav alle andre fuglearter totalt baghjul. Fantastisk dag (!!!).

Hidtil højeste antal af Splitterne (563), men totalen skal nok tages med et gran salt, da der grundet den store ynglekoloni på Rødsand er det svært at afgøre, hvad der trækker eller ej. Flest blev noteret 16/4 med ca. 50. Tilbage på jorden igen efter sidste års gigantår af

Fjordterne (3469) og denne gang kom der flest i hus: 26/4 355, 1/5 310 og 2/5 492. Under gennemsnit var Havterne (3191), hvoraf størstedelen sås i 1. halvdel af maj (2229) og her flest 2/5 893 og 4/5 502. For anden år i træk ny rekord af Dværgterne (150), men denne gang dog kun med 3 fugle. De fleste terner blev set meget afvigende sent på sæsonen (14/5-2/6 i alt 121) og her højst 14/5 16, 25/5 15 og 29/5 14.

Den varme maj og østenvind var det rene guf for Sortterne (1215), hvilket resulterede i en meget klar ny rekord! Det blev således til denne suveræne stribe træktalet inkl. ny forårsrekord i DK (!): 22/5 58, 23/5 183, 24/5 156, 26/5 430 og 27/5 89. De mange sortterner slæbte også 6 flotte Hvidvingede terner med sig 20/5 4, 22/5 1 og 26/5 1.

Af alkefugle sås der højst 14 på en dag, og så blev det til næstbedste år selvom tallene ikke ligefrem er prangende...: Lomvie (102), Alk (22), Alk/Lomvie (32) og Tejst (3 trk.+ 4 rst).

Sortterner, Saksfjed 26. maj 2018. Foto: Jens Wiberg.

Et fænomonalt godt forår med hele 1215 fugle, hvoraf ny forårsrekord i DK den 26/5 med hele 430 trækkende.

Forårets spurvefugle m.m.

Som sædvanlig ingen større sæsontotaler fra gruppen spurvefugle og lignende end hvad der kan ses på en enkelt dag ved nogle af de andre bedre træklokaliteter. Nedenstående er nogle af de bedre forekomster dette forår, hvoraf hulduerne samt også misteldroslerne som blev set i ØNØ kuling (16-18 m/s) skal fremhæves:

Huldue (225), flest 9/3 39 TF, 10/3 44 (+36 rst.), 11/3 59, 16/3 43 og 17/3 39; Ringdue (3338), flest 4/4 1730; Sanglærke (732), flest 14/3 175; Landsvale (615), Engpiber (200) med flest 13/4 75; Bjergvipstjert (3 trk.+ 1 rst.); Misteldrossel (347), flest 16/3 53 og 17/3 292; Allike (444), flest 20/3 233; Bog-/Kvækerfinke (2702), flest 25/3 1150; Tornirisk (542), flest 13/4 76; Gråsisken (51) – og op til 16/2 270 rst., Kernebider (12) og Rørspurv (112).

Rosenbrystet Tornskade, FVF, Saksfjed den 27. maj 2018.

Foto: Morten Brendstrup-Hansen

Dette forårs så afgjort sjældneste fugl og ny art for området.

Biæder, Saksfjed den 26. maj 2018. Foto: Jens Wiberg

3 Skestørke, 6 Hvidvingede terner, 9 Biædere og Rosenbrystet Tornskade!

Af øvrige subhits og andre fåtallige arter kan nævnes (inkl. rastende fugle i området):

Sule 16/2 – 8/6 i alt 13, Silkehejre 29-30/5 1 rst., Sølvhejre 2/1 – 8/6 1-3 rst.+ 16/3 1 trk.,

Hvid Stork 27/4 1 trk., Skestork 26/5 3 trk., Kongeederfugl 24/3 + 27/3 1 ad. han trk.,

Steppehøg 26/3 1 ad. han + 21/4 1 hun trk., Duehøg 23/3 1 han rst., Sortgrå Ryle 18/2 1 og

1/5 2 trk. + 15/2-29/3 i alt 4 obs af 1-3 rst., Stor Kobbersneppe 21/4 1 trk. efter rst., Odinshane 1/6 1 trk., Mellemkjove 1/5, 7/5 og 10/5 1 ad. LF trk., Sorthovedet Måge 15/4 2, 17/4 1, 19/4 1 og 29/4 2 alle trk., Kaspisk Måge 22/3 2 2K rst., 11/4 1 3K rst. og 12/4 1 2K trk., Ride 23/4 1 2K trk., Rovterne 29/5 2 og 6/6 1 trk., Hvidvinget Terne 20/5 4, 22/5 1 og 26/5 1 alle trk., Mosehornugle 18-21/2 1, 28/3 1, 4/5 1 alle rst.+ 19/5 1 trk., Isfugl 5/1 – 25/3 i alt 9 obs af 1 rst., Biæder 22/5 1 trk., 26/5 2 trk.+rst., 30/5 4 trk., 24/6 1 og 28/6 1 rst., Vendehals 27/4 1 rst., Sortstrubet Bynkefugl mindst 5 ynglepar, Rødtoppet Fuglekonge 4/4 – 21/5 i alt 14 dage med 1-4, dog 8/4 10 og 9/4 7 rst., Pirol 8/5 1, 10/5 1 og 24/6 1 rst., Rosenbrystet Tornskade 27/5 1 han rst. (godkendt af SU), Gulirisk 7/4 – 2/6 i alt 5 trk.+ mindst 11 rst., Hvidsisken 27/1 1 rst., Stor Korsnæb bl.a. 9/2 12 og 13/2 7 rst. og Karmindompap 21/5 – 10/6 i alt 12 obsdage af 1 rst. (fmt. 5-7 fugle).

Karmindompap 2K han, Saksfjed den 6. juni 2018. Foto: Preben Berg

Efter 3 næsten helt tomme år for arten blev der igen set lidt fugle i 2018.